gemeente kerkrade

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente Kerkrade

Nr. 483114

15 oktober

2026

Agressieprotocol voor politieke Ambtsdragers van de Gemeente Kerkrade

1. Inleiding

Wij vinden het belangrijk dat politieke ambtsdragers hun functie veilig, onafhankelijk en open kunnen uitoefenen. Dat betekent dat zij toegankelijk zijn voor inwoners, vrij het politieke debat kunnen voeren en besluiten kunnen nemen zonder druk, intimidatie of ongeoorloofde beïnvloeding. Tegelijkertijd erkennen we dat politieke ambtsdragers bij de uitoefening van hun publieke taak te maken kunnen krijgen met grensoverschrijdend gedrag van inwoners. Dit kan variëren van belediging en intimidatie tot bedreiging van henzelf of hun familie, stalking, vernieling van eigendommen en fysiek geweld.
We accepteren niet dat grensoverschrijdend gedrag de onafhankelijke oordeelsvorming van politieke ambtsdragers onder druk zet. Dergelijk gedrag kan afbreuk doen aan de integriteit van het lokaal bestuur en het goed functioneren van de democratie. Daarbij maakt het niet uit van wie dit gedrag afkomstig is. Het kan gaan om een individuele inwoner, een groep of iemand die handelt namens een bedrijf, organisatie of andere belangengroep.
Politieke ambtsdragers en de ambtelijke organisatie werken nauw met elkaar samen. Bij het voorkomen, melden en afhandelen van grensoverschrijdend gedrag hanteren wij dan ook gezamenlijke uitgangspunten. Een eenduidige aanpak draagt bij aan een veilige bestuurlijke en ambtelijke werkomgeving.
We trekken als Kerkraads bestuur één lijn tegen agressie en geweld: emotie mag, agressie niet.
Dit protocol is van toepassing op de burgemeester, de wethouders, de raadsleden en de burgercommissieleden van de gemeente Kerkrade. Voor de medewerkers van de gemeente Kerkrade wordt afzonderlijk een agressieprotocol vastgesteld.

2. Uitgangspunten

Bij de preventie en aanpak van grensoverschrijdend gedrag hanteren wij de volgende uitgangspunten:
Gezamenlijke verantwoordelijkheid
Inwoners en politieke ambtsdragers dragen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor een respectvolle en constructieve interactie. Beiden mogen elkaar aanspreken op hun gedrag.
Organisatienorm
We erkennen dat gesprekken tussen inwoners en politieke ambtsdragers emoties, frustratie of boosheid kunnen oproepen en hanteren de organisatienorm: Emoties mogen er zijn, agressie accepteren wij echter niet.
Duidelijke grens
Er wordt een duidelijke grens getrokken wanneer gedrag overgaat in agressie, intimidatie, bedreiging of ander grensoverschrijdend gedrag.
Onder ongewenst gedrag wordt nadrukkelijk óók verstaan gedrag via digitale kanalen en sociale media. De gemeente hanteert hierbij het uitgangspunt dat online ongewenst gedrag dezelfde ernst heeft als ongewenst gedrag in de fysieke wereld en dat hiertegen actief wordt opgetreden.
Samenwerking
Een goede samenwerking tussen politieke ambtsdragers en de ambtelijke organisatie is van groot belang. Door elkaar goed te informeren, samen op te trekken en elkaar aan te spreken op ieders rol, verkleinen we het risico op grensoverschrijdend gedrag.
Eenduidige aanpak
Op grensoverschrijdend gedrag zullen we altijd reageren. Daarbij handelen we zorgvuldig en passen we het beginsel van hoor en wederhoor toe. De betrokken inwoner wordt, voor zover mogelijk, aangesproken op zijn of haar gedrag en krijgt de gelegenheid daarop te reageren. Mogelijk kan hier ook uit volgen dat de politieke ambtsdrager zijn eigen functioneren onder de loep moet nemen.
Leerproces
We zien de aanpak van agressie en grensoverschrijdend gedrag als een continu leerproces. Incidenten worden geëvalueerd en benut om onze werkwijze, samenwerking en weerbaarheid verder te verbeteren.
Eén Vuist
We maken samen, als politiek ambtsdragers van de gemeente Kerkrade, één vuist tegen agressie en intimidatie. Reactie kan dan ook zowel individueel of vanuit de groep volgen. We staan samen om de collega bestuurder heen die te maken krijgt met intimidatie, agressie of geweld.

3. Agressie

In dit protocol maken we onderscheid tussen emotie, agressie en geweld. Onder agressie verstaan we gedrag van een inwoner dat is gericht tegen een politieke ambtsdrager en dat tot doel heeft emotionele, materiële of fysieke schade toe te brengen of de politieke besluitvorming of het handelen van de politieke ambtsdrager te beïnvloeden.
Bij de beoordeling van gedrag kijken we niet alleen naar de intensiteit van het gedrag, maar vooral naar de aard en de gerichtheid ervan. Emotioneel gedrag of boosheid is op zichzelf niet altijd agressief. Maar zodra gedrag zich richt op de persoon van de politieke ambtsdrager, bijvoorbeeld door belediging, intimidatie of bedreiging, is sprake van grensoverschrijdend gedrag.
We beoordelen incidenten op basis van het feitelijke gedrag en niet op basis van de persoonlijke beleving van de betrokken politieke ambtsdrager. Ook wanneer een politieke ambtsdrager een incident niet als belastend ervaart, kan het gedrag toch als agressie worden aangemerkt. Door dit uitgangspunt te hanteren, zorgen we voor een eenduidige en consistente aanpak en behandelen we vergelijkbare situaties op dezelfde wijze. Daarmee dragen we bij aan een veilige, integere en professionele bestuurlijke omgeving.
In het op de volgende pagina opgenomen overzicht is uitgewerkt welk gedrag wij acceptabel achten en welk gedrag wij als grensoverschrijdend beschouwen. Tevens is aangegeven welke incidenten worden geregistreerd, wanneer een melding wordt gedaan en welke reactie of maatregel in de betreffende situatie passend is.
Er is een duidelijk onderscheid gemaakt tussen boosheid, agressie en geweld. Boosheid kan escaleren naar agressie of geweld. Het is belangrijk de signalen in het gedrag van de inwoner te herkennen en hier op de juiste manier mee om te gaan.

Emotie of agressie?	**Emotioneel gedrag**		**Agressie (verbaal/non-verbaal)**	**Agressie (bedreiging, intimidatie)**	**Agressie (fysiek geweld)**
Gedrag	Gericht op zichzelf en de eigen situatie (vaak te herkennen aan het woordje 'ik') Uitzondering of begrip vragen, excuus verzinnen, beroep doen op redelijkheid, afhankelijk gedrag, claimen	Kritiek op regels, beleid en/of bestuurlijk orgaan (vaak te herkennen aan het woordje 'jullie') In discussie gaan, ter verantwoording roepen, beschuldigen, schande spreken, machtsstrijd, obstructie	Gericht op bestuurder (vaak te herkennen aan het woordje 'jij'.) Sarren, zuigen,treiteren,uitlokken, grof zijn, schelden, belachelijk maken	(Non-)verbaal dreigen met geweld, intimideren, seksuele intimidatie Gaat een stap verder dan verbale agressie. Suggestie van geweld of dreiging hiermee. Gericht op de persoon. Levert mogelijk gevaar op	Schoppen, slaan, spugen, beetpakken, vernielen, etc. Gaat verder dan verbaal geweld. Is gericht op personen/zaken
Organisatienorm	Er is ruimte voor klagen, boosheid, irratie	Inwoners mogen kritiek hebben op beleid en regelgeving en mogen die uiten, boos en geïrriteerd zijn.	Gedrag gericht op de persoon wordt niet geaccepteerd. Interactie wordt pas voortgezet nadat gedrag wordt gestopt. Zo niet dan wordt deze beëindigd.	Intimidatie en bedreiging zijn onacceptabel. Interactie wordt beëindigd.	Fysiek geweld is onacceptabel.
Melden en afhandelen	Niet melden tenzij gedrag aanhoudt en er een patroon ontstaat	Niet melden tenzij gedrag aanhoudt en er een patroon ontstaat	Indien gedrag niet gecorrigeerd kan worden wordt dit gemeld/geregistreerd en wordt afhankelijk van de specifieke situatie een respons gegeven.	Altijd melden en registreren. In overleg (bijv. met politie) wordt altijd een respons gegeven	Altijd melden/ registreren. In overleg met politie/OM wordt een respons gegeven.

3.1 Verschillende vormen van ongewenst gedrag
Contact tussen een politiek ambtsdrager en een inwoner vindt direct ofwel indirect plaats. Indirect contact gaat bijvoorbeeld via app, email of sociale media.
Ongewenst gedrag, of dat nu indirect of direct is, kan verschillende vormen aannemen, waaronder:
* Schelden, beledigen of het maken van dreigende opmerkingen (gericht op een persoon of algemeen)
* Kwetsen, kleineren, zwartmaken of het aantasten van iemands reputatie
* Discriminatie op basis van afkomst, seksuele geaardheid, religie of fysieke kenmerken
* Ongewenste seksuele aandacht of intimidatie
* Telefonische intimidatie en online stalking
* Uiten van bedreigingen via sociale media of digitale platforms (zoals facebook, X, Instagram, TikTok, LinkedIn of forums)
* Het publiceren of verspreiden van bedreigende, intimiderende of opruiende berichten over politieke ambtsdragers
* Het delen van privégegevens (doxing), foto's of adresgegevens van politieke ambtsdragers of hun gezinsleden
* Het structureel lastigvallen of organiseren van online haatcampagnes
Direct contact tussen politiek ambtsdrager en inwoners kan weer verdeeld worden in 2 categorieën en kan in verschillende vormen voorkomen

Persoonsgerichte bedreiging:
Dreiging met fysiek geweld of dwang tot bepaalde handeling, het openlijk dragen van wapens, stelselmatig hinderen, volgen of intimideren van een politiek ambtsdrager, huisvredebreuk of verstoring van een officiële bijeenkomst, seksuele intimidatie of schennis van de goede zeden.
Fysieke agressie:
Mishandeling zoals slaan, schoppen, duwen, vastgrijpen, stompen, spugen of gericht gooien met voorwerpen, seksuele handtastelijkheden of ongewenst aanklampen, vernieling van gemeentelijke of persoonlijke eigendommen, opzettelijk verhinderen dat iemand een ruimte verlaat of zijn werkzaamheden uitvoert, onder invloed zijn van alcohol of drugs tijdens fysiek contact
Ook buiten de organisatie en afspraken van de politieke ambtsdrager kan er sprake zijn van ongewenst gedrag, hierbij kan gedacht worden aan: stalking, verbaal of fysiek bedreigen van de politiek ambtsdrager en/of familieleden, pesterijen, beschadigingen van persoonlijke bezittingen, bedreigingen, intimidatie of haatcampagnes via sociale media of andere online platforms, gericht op de politieke ambtsdrager of diens gezin.
Twijfel je of er sprake is van grensoverschrijdend gedrag? Zoek altijd afstemming met de griffier en/of de burgemeester. Gezamenlijk beoordelen we de situatie en bepalen we welke vervolgstappen passend zijn.

4. Preventie

Wij vinden dat voorkomen beter is dan genezen. Daarom treffen we maatregelen om de kans op agressie en grensoverschrijdend gedrag zoveel mogelijk te beperken.
Wanneer je een gesprek voert met een inwoner in het raadhuis, doe je dit bij voorkeur tijdens kantoortijden in een van de vergaderruimtes. Bezoekers schrijven zich vooraf in het bezoekersregister in en ontvangen een bezoekerspas, die zij bij vertrek weer inleveren.
Wanneer vooraf bekend is dat een gesprek een verhoogd veiligheidsrisico met zich meebrengt, tref je direct passende voorzorgsmaatregelen. Je informeert vooraf de griffier, de burgemeester en/of de gemeentesecretaris. In deze gevallen vinden gesprekken altijd tijdens de reguliere openingstijden plaats met passende veiligheidsmaatregelen, zoals de aanwezigheid van een tweede persoon. De bodes, de griffie en/of het bestuurssecretariaat worden altijd op de hoogte gesteld van het gesprek dat plaats vindt.
Bij de voorbereiding van informatiebijeenkomsten, bewonersavonden of andere publieke bijeenkomsten maakt de organisatie vooraf een risico-inschatting. Op basis daarvan wordt in overleg met de griffier bepaald welke locatie geschikt is en welke organisatorische of beveiligingsmaatregelen noodzakelijk zijn.
Social media kunnen voor politiek ambtsdragers een zinvol middel zijn om inzicht te bieden in de wijze waarop standpunten worden ingenomen. Ook hier kunnen maatregelen getroffen worden om agressie en grensoverschrijdend gedrag zoveel als mogelijk te beperken.
* Breng een scheiding aan tussen bijdragen die gerelateerd zijn aan de bestuurlijke rol en privézaken. Scherm de toegang tot de laatste categorie af en beperk deze groep tot personen die hier specifiek toestemming voor hebben gekregen.
* Wees uiterst terughoudend met het aangaan van discussies aangezien de ervaring leert dat deze nogal snel ‘ontsporen’. • Overweeg om reactiemogelijkheden (tijdelijk) te beperken.
* Soms is het verstandig om te de-escaleren. Als je een reactie wilt plaatsen gebruik dan je eigen frame, zo voed je het algoritme niet. Door een account of commentaar te noemen, of te reageren op een bericht, geef je deze accounts meer aandacht en bereik. Door een screenshot van het bericht waarop je wilt reageren toe te voegen aan een eigen post krijgt de agressor geen extra aandacht en geen extra zichtbaarheid.
* Laat overduidelijke onjuistheden, na melding, bij voorkeur vanuit een algemeen account corrigeren. Dit kan bijvoorbeeld het gemeentelijk account zijn ofwel vanuit een algemene pagina van de politieke partij.
* Indien sprake is van grensoverschrijdende posts maak je direct hiervan screenshots en rapporteer en blokkeer je daarna de agressor.

Training
Wij investeren in bewustwording en weerbaarheid om politieke ambtsdragers goed voor te bereiden op situaties waarin zij met agressie of intimidatie kunnen worden geconfronteerd. Aan het begin van iedere nieuwe raads- en collegeperiode krijgen politieke ambtsdragers een weerbaarheidsstraining. Daarbij wordt aandacht besteed aan het agressieprotocol met alarmeringsprocedure, de meldingsprocedure en de beschikbare opvang en nazorg.
Waar nodig of gewenst worden trainingen en weerbaarheidssessies aangeboden voor de burgemeester, wethouders, raadsleden en burgercommissieleden, afgestemd op hun rol en de risico's die daarbij horen.

5. Incidenten

Bijlage 1 geeft een stroomschema weer. Hier zie je in één oogopslag welke stappen worden doorlopen wanneer sprake is van agressie of ander grensoverschrijdend gedrag. Het schema biedt een praktisch overzicht van de te volgen handelwijze, van het moment van het incident tot en met de melding, eventuele maatregelen, opvang en evaluatie. Het stroomschema is een visuele aanvulling op de procedures die in de volgende paragrafen nader zijn uitgewerkt.

5.1 Handelingsprocedure tijdens een incident

Ordeverstoring tijdens een raads- of commissievergadering

Bij een ordeverstoring tijdens een raads- of commissievergadering handelen we overeenkomstig het 'Handelingskader Verstoren Raadsvergadering van het Nederlands Genootschap van Burgemeesters (www.burgemeesters.nl/assets/Handelingskader-verstoren-raadsvergadering). Dit handelingskader vormt het uitgangspunt voor de voorbereiding, de-escalatie en afhandeling van incidenten tijdens openbare vergaderingen.

Wanneer tijdens een openbare vergadering de orde wordt verstoord, handelen wij als volgt:

1. De voorzitter schorst de vergadering en verzoekt de persoon of personen die de orde verstoren de vergaderzaal te verlaten.
2. Indien hieraan geen gehoor wordt gegeven, herhaalt de voorzitter nog 2-maal dit verzoek. Na de wettelijk vereiste vorderingen kan sprake zijn van lokaalvredebreuk.
3. Indien noodzakelijk wordt de politie ingeschakeld. Politieke ambtsdragers, griffiemedewerkers en overige aanwezigen passen zelf geen fysieke dwang toe om personen uit de vergaderzaal of het gebouw te verwijderen.
4. Alleen wanneer sprake is van direct fysiek geweld tegen een deelnemer of bezoeker, mogen redelijke maatregelen worden genomen om personen te beschermen totdat de politie aanwezig is.
5. Bij een ernstige ordeverstoring wordt de livestream van de vergadering tijdelijk stopgezet om verdere escalatie of verspreiding van beelden te voorkomen.
6. De voorzitter besluit, in overleg met de griffier, of namens de gemeente aangifte wordt gedaan van de ordeverstoring of van eventuele strafbare feiten.

Indien het Handelingskader Verstoren Raadsvergadering wordt geactualiseerd, wordt de uitvoering van dit protocol daarop afgestemd.

Alarmeren en hulp inschakelen tijdens een gesprek

Wanneer tijdens een gesprek sprake is van agressie of ander grensoverschrijdend gedrag, staat de veiligheid van de politieke ambtsdrager en de aanwezigen altijd voorop.

* Vindt het gesprek plaats in het raadhuis, dan beëindig je het gesprek en verzoek je de inwoner het gebouw te verlaten. Indien de inwoner hieraan geen gehoor geeft, schakel je tijdens kantoortijden de griffie en/of de bodes in.
* Vindt het incident plaats buiten het raadhuis of buiten kantoortijden, dan bel je bij een acute dreiging onmiddellijk 112. Voor minder dringende zaken bel je 0900-8844. Dit landelijke nummer schakelt direct door naar de Regionale Eenheid Limburg. Je geeft je locatie door en informeert de meldkamer, voor zover mogelijk, over de situatie. Tot de politie aanwezig is, vermijd je escalatie en stel je je eigen veiligheid voorop.

Online handelingsprocedure

Naast direct contact kan het contact ook indirect plaatsvinden. Uitdrukkelijk wordt gesteld dat binnen beide contactvormen het ongewenste gedrag en haar maatregelen gelijkgesteld worden.

Indien een eerste voorval nog geen aanleiding geeft tot een respons kan bij een volgend voorval waarbij dezelfde 'dader' is betrokken dat wél zijn.

Vindt de agressie of ander grensoverschrijdend gedrag per mail plaats reageer dan niet meer. Stop de mailwisseling per direct en breng de afzender daarvan met een simpel bericht op de hoogte. Je bewaart de betreffende berichten als mogelijke bewijsstukken. Neem vervolgens contact op met de griffier, de burgemeester en/of de gemeentesecretaris. Samen bepalen we welke vervolgstappen nodig zijn en of een verdere reactie passend is.

Vindt de agressie of ander ongewenste gedrag via sociale media plaats reageer dan niet inhoudelijk en verzamel het bewijsmateriaal door direct screenshots van het bericht en van het account waar het vandaan komt te maken. Neem vervolgens contact op met de griffier, de burgemeester en/of de gemeentesecretaris. Samen bepalen we welke vervolgstappen nodig zijn en of een verdere reactie passend is.

Dit is verder uitgewerkt in het document 'Omgaan met online bedreigingen en intimidatie'. Als bijlage toegevoegd.

5.2 Melden

Wij vinden het belangrijk dat ieder incident van agressie, intimidatie, bedreiging of ander grensoverschrijdend gedrag wordt gemeld. Alleen door incidenten te melden, krijgen we inzicht in de aard en omvang van de problematiek en kunnen we passende maatregelen treffen om de veiligheid van politieke ambtsdragers te waarborgen.

Alle vormen van grensoverschrijdend gedrag moeten gemeld worden, ongeacht de wijze waarop deze plaatsvinden. Het maakt daarbij niet uit of het incident zich voordoet tijdens een persoonlijk gesprek, telefonisch, schriftelijk, per e-mail of via sociale media. Wij stellen online grensoverschrijdend gedrag gelijk aan fysiek en mondeling grensoverschrijdend gedrag en handelen daarnaar. Het Stappenplan - Melding en aangifte voor politieke ambtsdragers van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het Ministerie van Justitie en Veiligheid wordt hierbij gehanteerd.
De meldingsprocedure is als volgt:
Raadsleden en burgercommissieleden melden een incident bij de griffier. De griffier informeert vervolgens de burgemeester.
Wethouders melden een incident bij de burgemeester. De burgemeester informeert de gemeentesecretaris.
Indien de burgemeester zelf betrokken is bij een incident, meldt hij of zij dit bij de gemeentesecretaris. De gemeentesecretaris informeert de griffier en betrekt, indien nodig, de ambtelijke ondersteuning erbij. De griffier draagt, in afstemming met de ambtelijk organisatie, zorg voor de registratie, monitoring en evaluatie van de gemelde incidenten.
Het meldingsformulier is als bijlage 2 aan dit protocol toegevoegd. Alle meldingen worden geregistreerd. Hierbij wordt zorgvuldig omgegaan met de privacy van betrokkenen en uitsluitend bevoegde personen hebben toegang tot de registraties.
5.3 Handelingsprocedure ná een incident
Na iedere melding beoordelen wij welke maatregel of vervolgactie passend is. Daarbij wegen we de aard en ernst van het incident, de omstandigheden waaronder het heeft plaatsgevonden en de eventuele gevolgen voor de betrokken politieke ambtsdrager mee. Hierbij wordt ook de frequentie van ongewenst gedrag meegenomen in de afweging. Indien een eerste voorval nog geen aanleiding geeft tot een respons kan een tweede voorval waarbij dezelfde 'dader' is betrokken dat wél zijn.
De griffier, de burgemeester en (indien nodig) ambtelijke ondersteuning stemmen hierover met elkaar af. De Integriteitscommissie ziet toe op een consistente uitvoering van het protocol en betrekt de opgedane ervaringen bij de periodieke evaluatie.
Zoals aangegeven wordt het uitgangspunt gehanteerd dat online ongewenst gedrag dezelfde ernst heeft als ongewenst gedrag in de fysieke wereld. De respons en maatregelen vanuit de gemeente Kerkrade wordt dan ook in beide gevallen gelijkgesteld.
Bij het bepalen van de passende maatregel sluiten wij aan bij het binnen de gemeente Kerkrade geldende sanctiebeleid. Afhankelijk van de situatie kunnen we onder meer de volgende maatregelen treffen:
* de betrokkene mondeling of schriftelijk waarschuwen;
* de dienstverlening tijdelijk beperken of de toegang tot gemeentelijke gebouwen tijdelijk ontzeggen;
* Een gesprek tussen betrokkene en 'dader', indien gewenst in aanwezigheid van een derde persoon;
* de betrokkene uitnodigen voor een (stop)gesprek over het grensoverschrijdende gedrag met een daartoe aangewezen vertegenwoordiger van de gemeente, al dan niet in aanwezigheid van een politiefunctionaris;
* een corrigerend gesprek door een andere actor (zoals vb. impuls, wijkteam);
* een corrigerend gesprek door de wijkagent;
* een melding doen bij de politie wanneer sprake is van grensoverschrijdend, maar niet strafbaar gedrag;
* aangifte doen bij de politie indien er sprake is van een strafbaar feit;
* andere passende maatregelen treffen, afhankelijk van de aard en ernst van het incident.

Wanneer aan een inwoner een maatregel is opgelegd, staan wij als gemeentebestuur gezamenlijk achter deze maatregel en dragen wij deze ook gezamenlijk uit. Wij treden als één organisatie op en handelen consequent volgens de gemaakte afspraken. Reacties op grensoverschrijdend gedrag zijn daarom geen persoonlijke reactie van de politieke ambtsdrager tegen wie het gedrag was gericht, maar een reactie namens de gemeente Kerkrade. Correspondentie, waarschuwingen en andere maatregelen worden daarom zoveel mogelijk vanuit de gemeente Kerkrade verzonden of opgelegd en niet vanuit de individuele politieke ambtsdrager. Op deze manier maken wij één vuist tegen agressie, intimidatie en ander grensoverschrijdend gedrag en geven wij een duidelijk signaal af dat dergelijk gedrag niet wordt geaccepteerd.
Wanneer een inwoner wordt verzocht een gemeentelijk gebouw te verlaten en hieraan geen gehoor geeft, kan de voorzitter van de vergadering of de politieke ambtsdrager de inwoner herhaaldelijk sommeren het gebouw te verlaten. Indien de inwoner blijft weigeren, wordt de politie ingeschakeld. In dat geval kan sprake zijn van lokaalvredebreuk, een strafbaar feit. Bij overtreding van een toegangsontzegging wordt eveneens de politie ingeschakeld en kan aangifte worden gedaan.
Indien de aard of ernst van het incident daartoe aanleiding geeft, informeert de burgemeester het Openbaar Ministerie en de politie. Het incident kan besproken worden in het overleg binnen de lokale driehoek.
Bij de keuze van een maatregel houden wij rekening met de ernst van het incident, de gevolgen voor de betrokken politieke ambtsdrager en de vraag of sprake is van een eerste of herhaald incident. Daarbij betrekken we, waar relevant, ook eerdere incidenten die gericht waren tegen politieke ambtsdragers of medewerkers van de gemeente Kerkrade.
5.4 Opvang en nazorg

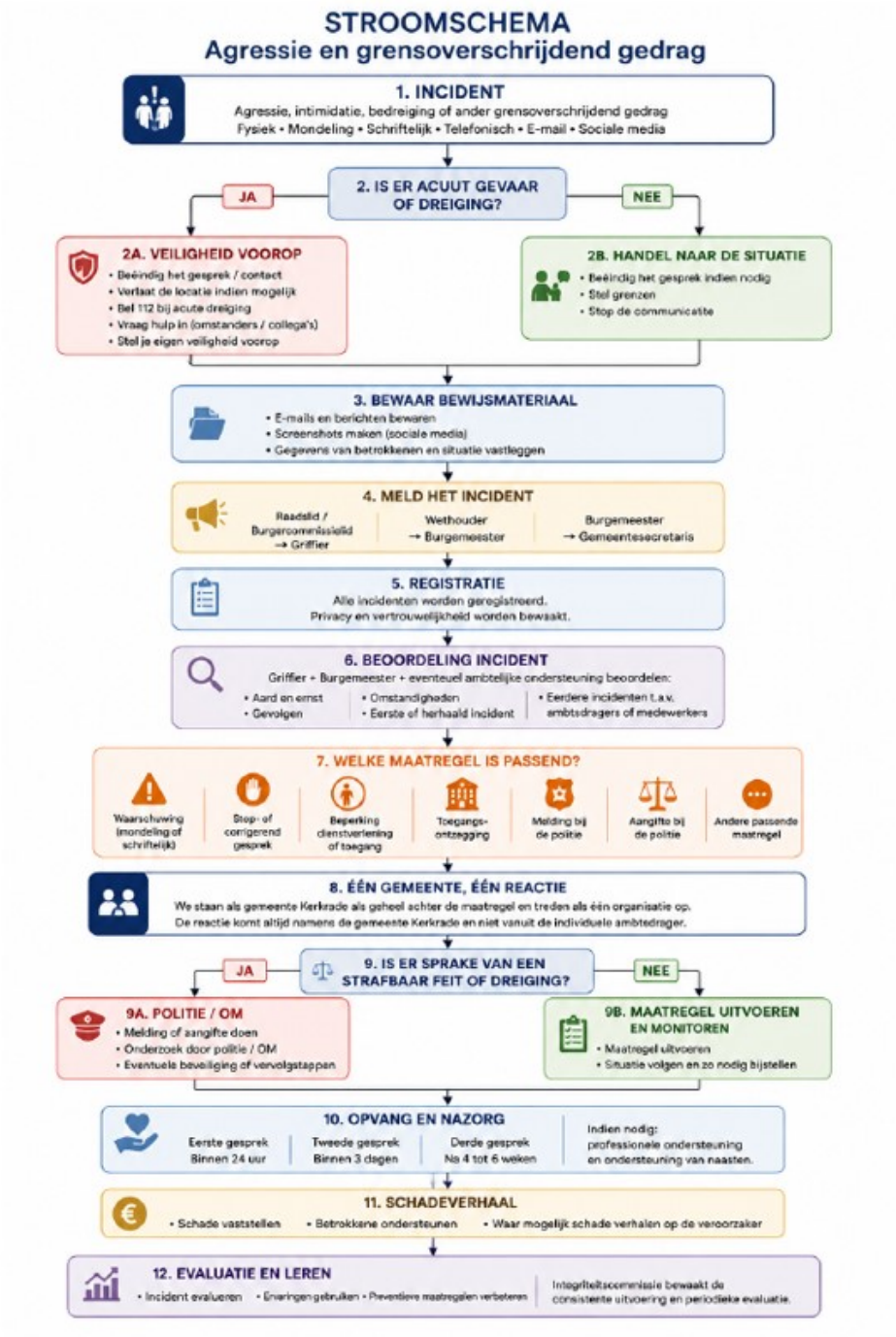
Wij vinden het belangrijk dat politieke ambtsdragers zich na een incident gesteund voelen. Naast het treffen van praktische maatregelen besteden we daarom nadrukkelijk aandacht aan de emotionele ondersteuning van de betrokken politieke ambtsdrager en, waar nodig, diens naasten. Een incident kan een grote impact hebben op het persoonlijk welzijn en het functioneren. Daarom bieden we na ieder incident passende opvang en nazorg aan.
Opvang en nazorg hoeven niet altijd door een externe professional te worden verzorgd. In veel gevallen zijn een luisterend oor, begrip voor de situatie en kennis van de mogelijke gevolgen van agressie, intimidatie of bedreiging al van grote waarde.
De burgemeester is het eerste aanspreekpunt voor de opvang en nazorg van wethouders. Voor raadsleden en burgercommissieleden vervult de griffier deze rol. Afhankelijk van de aard en ernst van het incident kan aanvullend gebruik worden gemaakt van deskundigen binnen de organisatie.
Wanneer ook ondersteuning van gezinsleden of andere naasten wenselijk is, schakelen wij waar nodig een externe deskundige in. Daarnaast kan verwezen worden naar een vertrouwenspersoon of voor acute gespecialiseerde psychosociale ondersteuning 24/7 een beroep gedaan worden op ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum. Politieke ambtsdragers kunnen desgewenst ook terecht bij het ondersteuningsteam Weerbaar Bestuur voor een vertrouwelijk gesprek, advies of een luisterend oor.
Opvanggesprekken
Bij intern georganiseerde opvang en nazorg bieden wij in beginsel de volgende gesprekken aan:
Eerste gesprek (binnen 24 uur)
Het eerste gesprek is gericht op het herstellen van het gevoel van veiligheid, het bieden van emotionele steun en het bespreken van eventuele praktische zaken. Wij geven ruimte om het incident te bespreken, brengen in kaart waar behoefte aan is en maken afspraken over eventuele vervolgstappen, zoals het informeren van het thuisfront, het doen van een melding of aangifte en het afhandelen van eventuele schade.
Tweede gesprek (binnen drie dagen)
Tijdens het tweede gesprek bespreken wij hoe het met de betrokken politieke ambtsdrager gaat en hoe de eerste dagen na het incident zijn verlopen. Wij bieden opnieuw een luisterend oor, beoordelen of aanvullende ondersteuning nodig is en bespreken de verdere afhandeling van het incident.
Derde gesprek (na vier tot zes weken)
Het derde gesprek staat in het teken van de verwerking van het incident en de eventuele gevolgen voor het functioneren als politieke ambtsdrager en het privéleven. Wanneer signalen wijzen op een stagnerend verwerkingsproces of blijvende klachten, zorgen wij voor een passende verwijzing naar professionele hulpverlening.
5.5 Aangifte doen en schade verhalen
Wanneer sprake is van een strafbaar feit is het uitgangspunt dat wij, met instemming van de betrokken politieke ambtsdrager, namens de gemeente altijd aangifte doen. Indien er sprake is van schade en de veroorzaker bekend is, streven wij ernaar zowel materiële als immateriële schade op de veroorzaker te verhalen.
Over een aangifte communiceren wij uitsluitend wanneer dit het strafrechtelijk onderzoek niet belemmert en de betrokken politieke ambtsdrager daarmee instemt of wanneer openbaarmaking noodzakelijk is. Wij beschouwen de betrokken politieke ambtsdrager als benadeelde partij en ondersteunen hem of haar bij het doen van aangifte en het verdere strafrechtelijke traject. De betrokken politieke ambtsdrager verleent, voor zover mogelijk, medewerking aan het politieonderzoek.
Wanneer een dreigingsmelding of aangifte daartoe aanleiding geeft, informeren politie en Openbaar Ministerie elkaar overeenkomstig de geldende afspraken. Indien beveiligingsmaatregelen noodzakelijk zijn, worden deze beoordeeld en georganiseerd door de daarvoor bevoegde instanties, overeenkomstig de geldende wet- en regelgeving.
Wanneer de burgemeester zelf onderwerp is van een dreiging, wordt naast politie en het Openbaar Ministerie ook de Commissaris van de Koning geïnformeerd. Indien nodig vindt afstemming plaats met de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid.
Indien sprake is van een ernstig incident waarbij een politieke ambtsdrager tijdens de uitoefening van zijn of haar functie ernstig lichamelijk of geestelijk letsel oploopt, handelen wij overeenkomstig de wettelijke meldingsplichten en informeren wij, indien van toepassing, de bevoegde toezichthoudende instanties.
De griffier en de gemeentesecretaris zorgen, voor zover de privacy en het strafrechtelijk onderzoek dit toelaten, voor een zorgvuldige terugkoppeling aan de betrokken politieke ambtsdrager en informeren de gemeenteraad indien daarvoor aanleiding bestaat.
Schade aan persoonlijke eigendommen of noodzakelijke kosten die rechtstreeks voortvloeien uit een incident kunnen, voor zover daarvoor een grondslag bestaat, door de gemeente worden vergoed. Waar mogelijk verhalen wij deze kosten vervolgens op de veroorzaker.

Communicatie

Wij communiceren zorgvuldig over incidenten waarbij sprake is van agressie, intimidatie of bedreiging van politieke ambtsdragers. Daarbij staan de veiligheid en privacy van de betrokken politieke ambtsdrager altijd voorop.
De burgemeester treedt, indien passend, namens de gemeente op als woordvoerder richting de gemeenteraad over incidenten waarbij één of meerdere politieke ambtsdragers zijn betrokken. Afhankelijk van de aard en gevoeligheid van het incident gebeurt dit in een openbare of vertrouwelijke setting. De burgemeester kan zich hierbij laten ondersteunen door de politie of het Openbaar Ministerie.
Wanneer de burgemeester zelf betrokken is bij een incident, bepalen wij in overleg met de locoburgemeester en, indien nodig, de Commissaris van de Koning de wijze van communicatie en woordvoering.
Wij informeren andere politieke ambtsdragers uitsluitend wanneer dit noodzakelijk is voor de uitoefening van hun functie en wanneer de betrokken politieke ambtsdrager daarmee instemt. Daarbij gaan wij zorgvuldig om met vertrouwelijke informatie en de privacy van alle betrokkenen. Indien een strafrechtelijk onderzoek loopt, stemmen wij onze communicatie af met het Openbaar Ministerie en de politie.
De woordvoering over het strafrechtelijk onderzoek berust in beginsel bij het Openbaar Ministerie. De communicatieadviseur van de gemeente stemt eventuele uitingen over ernstige incidenten af met de betrokken partners.
Wij maken geen informatie openbaar over beveiligingsmaatregelen of andere operationele maatregelen die de veiligheid van politieke ambtsdragers kunnen beïnvloeden. Alle betrokkenen houden zich aan de gemaakte afspraken over communicatie en woordvoering.

Vastgesteld door de raad van de gemeente Kerkrade in zijn openbare vergadering van 7 oktober 2026.
De voorzitter van de raad, De griffier,
Dr. T.P. Dassen-Housen. mr. drs. D.G.M.G. Franssen.

Bijlage 1 Stroomschema agressie en grensoverschrijdend gedrag

Bijlage 2 Meldingsformulier agressie-incident
Zie het meldingsformulier in de bijlage.

Bijlage 3 Omgaan met online agressie, bedreiging en intimidatie tegen politiek ambtsdragers

Online agressie en intimidatie betreft grensoverschrijdend gedrag op sociale media, e-mail en andere online kanalen, variërend van kwetsende opmerkingen tot discriminerende en dreigende uitlatingen.

Over (online) agressie en intimidatie

De Monitor Integriteit & Veiligheid 2024 hanteert de volgende definities die worden geclassificeerd als agressie en intimidatie wanneer dit online gebeurt:

- Bij verbale agressie gaat het voornamelijk om schelden, schreeuwen, kwetsen of negatieve of discriminerende opmerkingen;
- Bedreiging is een concrete uiting om iemand, of diens naasten, wat aan te doen;
- Intimidatie is vaak minder concreet en/of indirect en roept vooral een gevoel van onveiligheid bij de getroffene op.

Bedreiging en intimidatie kunnen verschillende vormen aannemen: onder druk zetten, provoceren, chanteren, vernielen van persoonlijke bezittingen, stalken, seksuele intimidatie, versturen van een dreigbrief of e-mail, uitingen via sociale media of het op andere wijze afgeven van een ‘signaal’.

Hoe te handelen bij online agressie, bedreiging en intimidatie

1. Reageer niet inhoudelijk op de berichten
2. Bewaar bewijsmateriaal: a. Maak screenshots b. Noteer datum, tijd en platform (vb. Facebook, Instagram of X) c. Sla links en profielen op
3. Meld het incident zo snel mogelijk Raads- en burgercommissieleden melden direct bij de griffier en collegeleden bij burgemeester en/of secretaris.
4. De griffier, de burgemeester en (indien nodig) ambtelijke ondersteuning beoordeelt

a. Of aanvullende beveiligingsmaatregelen nodig zijn
b. Of melding of aangifte bij de politie wordt gedaan
c. Welke nazorg en ondersteuning nodig is.

Rapporteren bij het sociale media platform Dien pas een melding in bij het betreffende sociale media platform nadat je de reacties hebt vastgelegd. Een melding kan namelijk leiden tot verwijdering van het bericht of account, waardoor je bewijsmateriaal verliest.

De organisatie:

- biedt advies en begeleiding
- monitort herhaald of structureel online ongewenst gedrag
- beoordeelt of aanvullende veiligheidsmaatregelen nodig zijn
- beoordeelt of er melding of aangifte bij de politie wordt gedaan en ondersteund hierin
- beoordeelt welke nazorg en ondersteuning nodig is.